

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопапов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

training), the use of the totality of means and methods of formation and implementation of virtual images and means for active interaction with them or within them, integration of traditional (real) and programmed instructions using teaching aids and educational - methodical complexes.

It is difficult to find today even one discipline in the modern curriculum of any educational establishment – from elementary/higher school to university – which does not need or use any additional appliances – computers, video/audio records, special devices for laboratory works, etc. in the training process. The main reason of this lies not in the lack of tutors' competency who cannot tell their students about this or that phenomenon during the lecture or lesson. The flows of information are so vigorous that new generation of young people who are growing together with new gadgets, which are getting smarter not every day – every hour of their life, cannot imagine their life without them and rightly consider that these electronic tools should be used in the process of study. The students, especially “digital outliers” also become more independent and want to learn what they want by means of methods they used to. That's why the appearance of virtual learning environments is a logical consequence of the digital revolution and their implementation to the training process is inevitable.

Results and perspectives for future research. The virtual learning environment created without complying with the basic didactic principles, become a one-off game for kids or adults and will not promote neither to education nor to self-education of students. Organization of educational material in a virtual educational environment should contribute first and foremost a complete assimilation of each student in accordance with his individual abilities and individual pace of mastering the material under study and recognition of the specific subject content. The main result of the work in a virtual learning environment conditions should be awareness for independent work and readiness for self-diagnosis.

As far as in developing countries it is not very easy to develop and implement into the curriculum huge common environment for all disciplines of the course of study, because it is an expensive and complex task, it is necessary to do it step-by-step – beginning from the virtual learning environment for every discipline.

УДК: 378.1:004

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА РАХУНОК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**Р.І. Шевченко, М.М. Мадані, О.Л. Гаркович,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Оцінюючи сучасну освіту з точки зору можливості підвищення її ефективності можна звернути увагу на наступне:

- освітній процес реалізується в умовах глобалізації та при високому рівні розвитку комунікаційних технологій, які забезпечують можливість вільного спілкування в режимі реального часу з будь-якою точкою Землі;
- карантинні заходи, що реалізуються в умовах пандемії, змушують оперативно та часто суттєво змінювати розклад занять та форми викладання як для денної, так і для заочної форм навчання, що призводить до порушення стабільності освітнього процесу і, відповідно, його якості;
- існують суттєві відмінності в організації та реалізації освітнього процесу для різних форм навчання. Так, традиційна система організації заочного навчання не передбачає постійний контакт з викладачем протягом семестру – лише під час настановних занять та контрольних заходів. Очевидно, що ефективність заочної підготовки, за умови, що здобувач в момент навчання не працює за спеціальністю, буде нижче, ніж очної;
- локалізація навчального процесу на одній площадці та його реалізація силами одного навчального закладу не може забезпечити найкращі умови для реалізації підготовки різнопланових спеціальностей.

Одним з шляхів підвищення якості освітнього процесу, забезпечення його доступності та безпечності (в умовах карантинних заходів) є розширення сфери використання інформаційних технологій.

Метою дослідження є вивчення можливостей покращення ефективності освітнього процесу в сучасних умовах за рахунок використання інформаційних технологій.

Проведені дослідження дозволяють сформулювати основні положення стосовно освіти з використанням інформаційних технологій:

- процес освіти повинен передбачати педагогічне проектуванні інноваційних елементів інформаційного освітнього середовища, що сприяють ефективному розвитку професійних компетенцій у студентів з урахуванням їх соціально-психологічних особливостей;
- змістом освіти є сукупність сучасних навчально-наукових знань інтегрованих з життєвим і професійним (за його наявності) досвідом здобувачів на основі попередньої освіти з використанням інформаційних технологій. Важливе значення для якості освітнього процесу, крім попередніх знань, має мотиваційний чинник: для викладача – забезпечити всі умови для реалізації освітнього процесу; для студента – бажання якнайкраще оволодіти компетенціями, які передбачає освітній процес, та розуміння, як отримані знання і навички будуть застосовуватись в професійній діяльності;
- засобами освіти є навчальні програмні засоби, орієнтовані на організацію та проведення навчальних занять: електронні підручники, електронні бібліотеки, комп'ютерні навчальні і тестуючі системи, слайд-лекції, відеолекції, аудіолекції, тести, комп'ютерні тренажери, засоби або системи віртуальної реальності та ін.;
- мета освіти на основі використання сучасних інформаційних технологій полягає в створенні прогресивно-організованого інформаційного середовища на базі сучасних технічних і програмних засобів з інноваційними

технологіями навчання.

Сьогодні існують певні суперечності, характерні для інформаційного забезпечення освітнього процесу: між сучасними вимогами до якості і рівня знань сучасного фахівця і реальними можливостями ЗВО у підготовці таких фахівців; між необмеженими можливостями навчання в умовах сучасних інформаційних технологій і нерозробленістю психолого-педагогічних основ, методик вищої професійної освіти в цьому середовищі.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання:

- створення більш широких можливостей для використання інформаційних технологій в навчанні;
- концентрація зусиль викладацького складу на активне використання інформаційних технологій в навчанні;
- використання нових навчальних, ілюструючих, тестуючих, контролюючих програм в навчанні здобувачів;
- формування інформаційної культури викладача і студента;
- підвищення мотивації навчання за рахунок комп'ютерної візуалізації досліджуваних об'єктів, явищ;
- постійне оновлення комп'ютерної техніки і програмного забезпечення ЗВО;
- можливості вибору викладачами сучасних технологій навчання.

Проведене дослідження показало, що важливим шляхом підвищення ефективності освіти на основі сучасних інформаційних технологій є розвиток системи дистанційної освіти в сучасних ЗВО. Його реалізація забезпечується наступними умовами:

- організація матеріально-технічного забезпечення (програми, бази даних, парк комп'ютерів, канали);
- розробка навчально-методичного забезпечення;
- формування управлінської структури, відповідальної за впровадження інтернет-технологій;
- підготовка кадрів (викладачів, методистів, технологів);
- планування процесу інтернет-навчання;
- адаптація системи документообігу;
- підготовка здобувачів, що передбачає здатність використовувати систему дистанційної освіти;
- наявність оперативного зворотного зв'язку між здобувачем і викладачем, що дозволяє контролювати проміжні та кінцеві результати навчання, порівнювати їх з висунутими цілями;
- створення типових методик проведення навчання;
- розробка навчально-методичних комплексів для проведення навчальних занять;
- індивідуалізація і диференціація навчання за рахунок можливості варіювання і поетапного просування здобувачів до мети за програмами різної складності;

- вироблення в здобувачів уміння планувати свою взаємодію з інформаційними ресурсами;
- необхідність оволодіння здобувачами умінь пошуку та аналітичної обробки інформації, одержуваної з Інтернету;
- обов'язкове врахування особливостей сприйняття інформації здобувачами;
- вироблення в здобувачів розуміння адресної спрямованості інформації та систематизації інформації;
- вироблення в здобувачів умінь інтерпретації інформації.

У той же час формування професійних та комунікативних навичок не може бути повною мірою забезпечено засобами дистанційного навчання. Жодне віртуальне середовище не зможе повністю відтворити умови реального технологічного процесу чи лабораторного експерименту та замінити навички, що отримуються під час фізичного контакту з обладнанням.

Висновок: в сучасних умовах підвищення ефективності освітнього процесу можливе при поєднанні очних та дистанційних методів навчання у вигляді єдиного навчального комплексу. Така форма навчання відрізняється гнучкістю процесу, значними можливостями індивідуалізації підготовки фахівця, кращими можливостями щодо впровадження сучасних інформаційно-комунікативних методів навчання.

Література:

1. Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
2. Головань М. С. Компетентнісний підхід у навчанні інформатики і комп'ютерної техніки студентів економічного ВНЗ / М. С. Головань // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. - 2007. - № 18-19. - С. 19-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2007_18-19_4
3. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. — Випуск 40 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. — Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. — 491 с.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с.

121	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ І.О. Климентьєва, Д.М. Скрипніченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	274
122	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРА ХАРЧУВАННЯ» В.В. Атанасова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	276
123	ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ РОЗРОБОК ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АВТОМАТИЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ВИРОБНИЦТВ» Ю.М. Скаковський, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	277
124	SPECIFIC EDUCATIONAL OPPORTUNITIES OF VIRTUAL LEARNING ENVIRONMENT Ю.В. Байдак, І.А. Вереїтіна, О.В. Попель, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	279
125	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА РАХУ- НОК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Р.І. Шевченко, М.М. Мадані, О.Л. Гаркович, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	281
126	ВЕБ-РЕСУРС ДЛЯ МОНІТОРИНГУ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАПОВНЕННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ІТ СПРЯМУВАННЯ А.В. Селіванова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	285
127	ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН: ЗДОБУТКИ ТА НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ О.Г. Шишко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	288
128	ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНИХ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ПРИ ПОБУДОВІ ХМАР ТЕГІВ ДАНИХ О.В. Ольшевська, О.В. Харахаш, О.О. Козуб, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	290
129	ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ У ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК З УРАХУВАННЯМ WEB 3.0 І.І. Зінченко, А.Ю. Волкова, Ж.А. Титуренко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	291
130	СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО МОНІТОРИНГУ НАУКОМЕТРИЧНИХ СКЛАДОВИХ НАУКОВИХ ТА НАУКОВО- ДОСЛІДНИХ ПРАЦІВНИКІВ І.І. Зінченко, О.В. Ольшевська, О.О. Шершун, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	293
131	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОДИН ІЗ СВІТОВИХ ТРЕНДІВ В УНІ- ВЕРСИТЕТСЬКІЙ ОСВІТІ Ю.О. Халілова-Чуваєва, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	294
132	ОСОБЛИВОСТІ ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ В ОНЛАЙН-РЕЖИМІ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ АБО ТИМЧАСОВА НЕЗРУЧНІСТЬ? О.І. Южакова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	297

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Сєверодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ